

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

08 лютого 2024 р.

Київ

№ 23-р

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції,
накладення штрафу та надання
дозволу на концентрацію

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 128-26.13/64-23 про порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації товариством з обмеженою відповідальністю «Нафтогаз Ойл Трейдинг» (далі – ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг») («Інформація, доступ до якої обмежено») шляхом одержання в управління часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Каскад-Агросервіс» (далі – ТОВ «Каскад-Агросервіс») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, наявність якого необхідна,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Вчинення ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» порушення, передбаченого пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді одержання в управління часток у статутному капіталі ТОВ «Каскад-Агросервіс», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, наявність якого необхідна.
- (2) Концентрація була здійснена відповідно до укладеного між Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА), і ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» договору управління активами (майном) від 08.06.2022 та підписаного акта приймання-передачі активів в управління від 22.06.2022.

2. ОСОБИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У СПРАВІ

- (3) Відповідач: товариство з обмеженою відповідальністю «Нафтогаз Ойл Трейдинг» (далі – Відповідач) («Інформація, доступ до якої обмежено»).

- (4) Третя особа: група суб'єктів господарювання у складі компаній «GREENENERGO LIMITED» (Кіпр), «GREENENERGO COMMERCIAL LIMITED» (Кіпр) та «GREENENERGO TRADING SA» (Швейцарія).

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Розпорядженням заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 18.05.2023 № 09/94-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/64-23 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (6) Листом від 19.05.2023 № 128-26.13/09-3244 Антимонопольний комітет України повідомив уповноважених представників відповідача про початок розгляду зазначеної справи.
- (7) Листом від 21.06.2023 № 01-2106-2023-АМКУ (zareєстрованим у Комітеті 22.06.2023 за № 8-01/830-кі) Відповідач надав інформацію, запитувану в листі Комітету про початок розгляду справи від 19.05.2023 № 128-26.13/09-3244.
- (8) 05.09.2023 проведено слухання у справах про порушення № 128-26.13/58-23 – № 128-26.13/75-23.
- (9) Листами від 15.09.2023 № 1509-01 (zareєстрованим у Комітеті 15.09.2023 за № 8-01/1217-кі) та від 21.09.2023 № 21 (zareєстрованим у Комітеті 21.09.2023 за № 8-01/1269-кі) уповноважений представник ПАТ «Укрнафта» надав додаткову інформацію, підготовлену за результатами проведених слухань.
- (10) Листом від 15.09.2023 № 02-1509-2023-юр (zareєстрованим у Комітеті 18.09.2023 за № 8-09/1241-кі) уповноважений представник ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» надав додаткову інформацію, підготовлену за результатами проведених слухань.
- (11) Розпорядженням заступника Голови Комітету – державного уповноваженого від 02.11.2023 № 09/196-р групу суб'єктів господарювання у складі компаній «GREENENERGO LIMITED» (Кіпр), «GREENENERGO COMMERCIAL LIMITED» (Кіпр) та «GREENENERGO TRADING SA» (Швейцарія) визнано та залучено третьою особою у справі про порушення.
- (12) За результатами збирання та аналізу доказів у справі № 128-26.13/64-23 складено подання з попередніми висновками від 30.11.2023 № 128-26.13/64-23/355-спр/кі, яке та надіслано Відповідачу листом від 04.12.2023 № 128-26.13/01-12629є.
- (13) Листом від 04.12.2023 № 128-26.13/01-12640є Третій особі надіслано витяг подання з попередніми висновками від 30.11.2023 № 128-26.13/64-23/355-спр/кі, що не містить інформації з обмеженим доступом.
- (14) Уповноважений представник Відповідача листом від 11.12.2023 № 01-1112-2023юр (zareєстрованим у Комітеті 11.12.2023 за № 8-01/14650) надав відповідь на подання з попередніми висновками у справі від 30.11.2023 № 128-26.13/64-23/355-спр/кі.
- (15) Уповноважений представник Третьої особи листом від 13.12.2023 № 20231213/1 (zareєстрованим у Комітеті 13.12.2023 за № 8-01/14726) надав відповідь на витяг подання з попередніми висновками у справі від 30.11.2023 № 128-26.13/64-23/355-спр/кі.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (16) До Комітету надійшла заява ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» та АРМА від 02.06.2022 б/н (zareєстрована в Комітеті 03.06.2022 за № 8-01/145-ЕКк) про надання дозволу ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» на набуття контролю шляхом одержання в управлінні активів у вигляді нерухомого майна та часток у статутних капіталах (корпоративних прав) суб'єктів господарювання, що належать юридичним особам Групи компаній «GLUSCO», на які накладено арешт в кримінальному провадженні (далі – Первинна заява).
- (17) У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні, відповідно до рекомендаційних роз'яснень Комітету від 30 березня 2022 року № 1-рр «Про деякі питання, пов'язані з

поданням та розглядом заяв про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання у період воєнного стану, однакового застосування положень статей 26 та 27, абзацу третього частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктами 5, 12 статті 50 цього Закону, вчинених під час воєнного стану» (далі – Рекомендаційні роз'яснення № 1-рр):

- (18) розпорядженням заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 09.06.2022 № 09/93-р розгляд Первинної заяви було зупинено до припинення чи скасування воєнного стану;
- (19) рекомендаційними роз'ясненнями «Про поновлення розгляду заяв про надання дозволу на концентрації та узгоджені дії» від 09.06.2022 № 5-рр було внесено зміни до рекомендаційних роз'яснень № 1-рр (далі – Рекомендаційні роз'яснення), які набирали чинності з дня їх надання й застосовуються із 17 червня 2022 року;
- (20) пунктом 67 Рекомендаційних роз'яснень передбачено, що учасники узгоджених дій / концентрацій суб'єктів господарювання або їх представники можуть подати повідомлення з проханням поновити розгляд заяви до завершення воєнного стану, до якого додати Доповнення до заяви про надання дозволу на узгоджені дії / концентрацію, а в разі їх відсутності – зазначити про це. У такому випадку орган Комітету поновлює розгляд заяви про надання дозволу на узгоджені дії / концентрації протягом семи днів із дати надходження відповідного повідомлення;
- (21) на клопотання ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» від 17.11.2022 № 01-1711 2022-юр (зареєстроване в Комітеті 17.11.2022 за № 8-01/9136) про поновлення розгляду Первинної заяви розпорядженням заступника Голови Комітету – державного уповноваженого від 23.11.2022 № 09/234-р поновлено розгляд Первинної заяви;
- (22) листом від 02.12.2022 № 128-25/09-5660¹ відповідно до статті 26 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Первинна заява не прийнята Комітетом до розгляду, оскільки вона не відповідала вимогам Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 21.06.2016 № 14-рп) (зі змінами) (далі – Положення про концентрацію), і це перешкоджало її розгляду.
- (23) У квітні 2023 року до Комітету надійшла повторна заява ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» та АРМА від 31.03.2023 № 03-01-3103-2023-к (зареєстрована в Комітеті 03.04.2023 за № 8-01/144-ЕКк) про надання дозволу ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» на набуття контролю над ТОВ «Каскад-Агросервіс» шляхом одержання в управлінні часток у статутному капіталі, що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства (далі – Повторна Заява)².
За інформацією заявників:
- (24) концентрація полягала в набутті ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» контролю над ТОВ «Каскад-Агросервіс» шляхом одержання в управлінні активів, зокрема, часток (корпоративних прав) у статутному капіталі ТОВ «Каскад-Агросервіс», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, які були арештовані та передані в управління АРМА на підставі ухвал слідчого судді Київського

¹ У листі, зокрема, зверталась увага заявників, що передача в управління активів та часток у статутних капіталах суб'єктів господарювання Групи компаній «GLUSCO», на які накладено арешт у кримінальному провадженні, є окремими правочинами, які потребують отримання окремих дозволів на здійснення концентрацій, а отже, кількість поданих заяв повинна відповідати кількості здійснених концентрацій.

² Крім того, до Комітету також надійшло ще 17 повторних заяв, які передбачали одержання ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» в управлінні часток у статутних капіталах (корпоративних прав) суб'єктів господарювання, що належать юридичним особам Групи компаній «GLUSCO», на які накладено арешт в кримінальному провадженні.

районного суду міста Харкова від 09.05.2022 н/п 1-кс/953/1772/22, від 03.06.2021 н/п 1-кс/953/5421/21 у справі № 953/17529/19 у кримінальному провадженні № 2201900000000022 від 30.01.2019 (далі – Ухвали);

- (25) Концентрація відбулася відповідно до розпорядження КМУ від 13.05.2022 № 385-р «Деякі питання управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, у виняткових випадках», прийнятого відповідно до статті 21¹ Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», яким погоджено пропозицію АРМА та Міністерства енергетики України щодо передачі в управління ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» відповідних активів, на які було накладено арешт у кримінальному провадженні.
- (26) Концентрація була здійснена відповідно до укладеного між АРМА і ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» договору управління активами (майном) від 08.06.2022 та підписаного акта приймання-передачі активів в управління від 22.06.2022.
- (27) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції Закону, що діяла до 01.01.2024) (далі – Закон) концентрацією визнається: безпосереднє або опосередковане придбання, набуття у власність іншим способом чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання.
- (28) Вартісні показники учасників концентрації за 2021 рік, з урахуванням відносин контролю, перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону.
- (29) Отже, зазначена концентрація потребувала попереднього отримання дозволу органів Антимонопольного комітету України.
- (30) Відповідно до частини п'ятої статті 24 Закону концентрація, яка потребує дозволу, забороняється до надання дозволу на її здійснення.
- (31) До Комітету Повторна Заява надійшла 03 квітня 2023 року, тобто після здійснення концентрації.
- (32) Отже, дії ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» у вигляді одержання в управління часток у статутному капіталі ТОВ «Каскад-Агросервіс», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, наявність якого необхідна, є порушенням, передбаченим пунктом 12 статті 50 Закону.
- (33) Разом зі справою про порушення № 128-26.13/64-23 в Комітеті також розглядаються справи про порушення:
 - № 128-26.13/58-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управління ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Глуско Рітейл» (далі – ТОВ «Глуско Рітейл») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
 - № 128-26.13/59-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управління ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі приватного підприємства «НРО» (далі – ПП «НРО») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління підприємства;
 - № 128-26.13/60-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управління ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі дочірнього підприємства «БЛІЗНЄЦИ» (далі – ДП «БЛІЗНЄЦИ») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління підприємства;

- № 128-26.13/61-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Глуско Україна» (далі – ТОВ «Глуско Україна») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/62-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Авіаційна паливна заправна компанія» (далі – ТОВ «Авіаційна паливна заправна компанія») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/63-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Трансбуд» (далі – ТОВ «Трансбуд») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/65-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Газ-Груп» (далі – ТОВ «Газ-Груп») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/66-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «ЮКОН» (далі – ТОВ «ЮКОН») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/67-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Тиса» (далі – ТОВ «Тиса») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/68-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Торгово-фінансова компанія «ЄВРОПА ЛТД» (далі – ТОВ «ЄВРОПА ЛТД») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/69-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «УТН-ЦЕНТР» (далі – ТОВ «УТН-ЦЕНТР») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/70-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Л.Б.П.» (далі – ТОВ «Л.Б.П.») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;
- № 128-26.13/71-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі приватного підприємства «ТРЕЙД НАФТА КОМПЛЕКТ» (далі – ПП «ТРЕЙД НАФТА КОМПЛЕКТ») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління підприємства;

- № 128-26.13/72-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «РОКСОЛАНА» (далі – ТОВ «РОКСОЛАНА») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;

- № 128-26.13/73-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі спільного українсько-німецького товариства з обмеженою відповідальністю з іноземною інвестицією «КЕРШЕР» (далі – СУН ТОВ «КЕРШЕР») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;

- № 128-26.13/74-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі дочірнього підприємства «ДОБРОБУТ» КОМПАНІЇ «ГЛУСКО ЕНЕРДЖІ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІ ЛІМІТЕД» (далі – ДП «ДОБРОБУТ» КОМПАНІЇ «ГЛУСКО ЕНЕРДЖІ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІ ЛІМІТЕД») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління підприємства;

- № 128-26.13/75-23 у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управлінні ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» часток у статутному капіталі приватного підприємства «КАСКАД» (далі – ПП «КАСКАД») («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління підприємства (далі разом – Справи).

- (34) ТОВ «Глуско Рітейл», ПП «НРО», ДП «БЛІЗНСЦИ», ТОВ «Глуско Україна», ТОВ «Авіаційна паливна заправна компанія», ТОВ «Трансбуд», ТОВ «Каскад-Агросервіс», ТОВ «Газ-Груп», ТОВ «ЮКОН», ТОВ «Тиса», ТОВ «Торгово-фінансова компанія «ЄВРОПА ЛТД», ТОВ «УТН-ЦЕНТР», ТОВ «Л.Б.П.», ПП «ТРЕЙД НАФТА КОМПЛЕКТ», ТОВ «РОКСОЛАНА», СУН ТОВ «КЕРШЕР», ДП «ДОБРОБУТ» КОМПАНІЇ «ГЛУСКО ЕНЕРДЖІ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІ ЛІМІТЕД», ПП «КАСКАД» (далі – Об'єкти набуття в управлінні) є пов'язаними між собою відносинами контролю суб'єктами господарювання, які разом утворюють Групу «GLUSCO» та на які накладено арешт у кримінальному провадженні, що також підтверджується Ухвалами.

За інформацією заявників:

на момент здійснення концентрації:

- (35) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (36) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (37) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (38) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (39) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (40) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 (41) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];

станом на дату початку розгляду справи:

- (42) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
 (43) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].

Щодо відносин контролю між публічним акціонерним товариством «Укрнафта» з Групою «Нафтогаз».

- (44) За інформацією, наданою в Повторній Заяві, на момент здійснення концентрації АТ НАК «Нафтогаз України» є мажоритарним власником акцій ПАТ «Укрнафта» із часткою 50 + 1 акція, яке входить у Групу «Нафтогаз», власником решти акцій товариства є Держава Україна (в особі суб'єкта управління об'єктами державної власності – Міністерства оборони України).
- (45) У Комітеті 05 вересня 2023 року проведено слухання у справах про порушення № 128-26.13/58-23 – № 128-26.13/75-23 (далі – слухання), на яке було запрошено представників ПАТ «Укрнафта», ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» та АТ НАК «Нафтогаз України».
- (46) За результатами проведеного слухання зобов'язано:
- Групу «Нафтогаз» (ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» та АТ НАК «Нафтогаз України») надати додаткові пояснення та перерахувати частки Групи «Нафтогаз» на задіяних товарних ринках без урахування часток публічного акціонерного товариства «Укрнафта» (далі – ПАТ «Укрнафта»);
 - ПАТ «Укрнафта» викласти письмову позицію з питання, що обговорювалося на слуханні;
 - відповідні документи та пояснення подати у строк, встановлений відповідно до протоколу слухання у справах про порушення від 05.09.2023 № 1.
- (47) Листами від 15.09.2023 № 1509-01 (зарєєстрований у Комітеті 15.09.2023 за № 8-01/1217-кі) та від 21.09.2023 № 21 (зарєєстрований у Комітеті 21.09.2023 за № 8-01/1269-кі) уповноважений представник ПАТ «Укрнафта» надав додаткову інформацію, підготовлену за результатами проведеного слухання;
- (48) Листом від 15.09.2023 № 02-1509-2023-юр (зарєєстрований у Комітеті 18.09.2023 за № 8-09/1241-кі) уповноважений представник ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» надав додаткову інформацію, підготовлену за результатами проведеного слухання;
- (49) За результатами аналізу додаткових пояснень ПАТ «Укрнафта» і ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» Комітет встановив, що контроль, у розумінні статті 1 Закону, над ПАТ «Укрнафта» з листопада 2022 року здійснювало Міністерство оборони України (далі – Міноборони), а не АТ НАК «Нафтогаз України», з огляду на особливості та сукупність фактичних обставин, зокрема:
- (50) відповідно до інформації, отриманої від сторін, [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (51) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (52) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (53) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (54) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (55) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (56) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (57) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
- (58) Враховуючи викладене, була здійснена певна послідовність дій, спрямована на встановлення контролю (наявності вирішального впливу) Міноборони над ПАТ «Укрнафта».
- (59) Відповідно до статті 1 Закону контроль визначається як вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб, зокрема, завдяки: праву володіння чи користування всіма активами чи їх значною частиною; праву, яке забезпечує вирішальний вплив на формування складу, результати голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання; укладенню договорів і контрактів, які дають можливість визначати умови

господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання; заміщенню посади керівника, заступника керівника спостережної ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особою, яка вже обіймає одну чи кілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання; обійманню більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів суб'єкта господарювання особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених посад в іншому суб'єкті господарювання. Пов'язаними особами є юридичні та/або фізичні особи, які спільно або узгоджено здійснюють господарську діяльність, у тому числі спільно або узгоджено чинять вплив на господарську діяльність суб'єкта господарювання.

- (60) Тобто основне питання, яке було вирішене для з'ясування наявності або відсутності контролю, полягало у визначенні, чи діють ці особи незалежно одна від одної та чи може одна особа впливати на іншого суб'єкта господарювання та визначати його поведінку настільки, що це дозволяє здійснювати на такого суб'єкта господарювання вирішальний вплив у розумінні законодавства про захист економічної конкуренції.
- (61) Пунктом 1 розділу IV Положення про концентрацію встановлено, що склад суб'єктів господарювання, що є групою суб'єктів господарювання, у якій один або декілька з них здійснюють контроль над іншими, встановлюється виходячи з можливості, у тому числі підтвердженої практикою господарських операцій, вирішального впливу однієї особи на господарську діяльність іншої особи як можливості прийняття нею рішень стосовно визначення господарської діяльності іншої особи.
- (62) Відповідно до пункту 2 розділу IV Положення про концентрацію при встановленні наявності вирішального впливу однієї особи стосовно іншої особи підлягає з'ясуванню наявність, зокрема, прав, повноважень, які забезпечують вирішальний вплив на формування складу, результати голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання.
- (63) Відповідно до пункту 3 розділу IV Положення про концентрацію вирішальний вплив одного суб'єкта господарювання на іншого суб'єкта господарювання виникає, зокрема, у випадках, коли: один суб'єкт господарювання стосовно іншого суб'єкта господарювання прямо або опосередковано: має повноваження призначати керівника, заступника керівника або більше ніж 50 відсотків членів спостережної ради чи виконавчого, контрольного органу.
- (64) Для забезпечення єдності підходів у застосуванні поняття контролю Комітет розробив Методичні рекомендації щодо застосування поняття контролю, затверджені протокольним рішенням Антимонопольного комітету України від 01 листопада 2018 року (далі – Методичні рекомендації).
- (65) Відповідно до абзаців другого та третього пункту 7 Методичних рекомендацій поняття контролю застосовується, зокрема, у випадку, коли формальний власник контрольного пакета акцій (контрольної частки) відрізняється від особи, яка фактично має реальну можливість здійснювати права, що забезпечуються таким контрольним пакетом акцій. У цьому випадку контроль здійснюється опосередковано особою, яка фактично має можливість здійснювати контроль над іншою особою.
- (66) Пунктами 12, 15 та 18 Методичних рекомендацій зазначено таке: можливість здійснювати вирішальний вплив на суб'єкт господарювання може існувати на основі прав, договорів чи в інший спосіб, як окремо, так і в сукупності. Отже, контроль може виникати на основі прав чи фактично, набуваючи форму одноосібного чи спільного контролю, та поширюватися повністю або частково на один або декілька суб'єктів господарювання.

Контроль на підставі договорів може набуватися, зокрема, у формі права, що забезпечує вирішальний вплив на формування, результати голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання.

Контроль також може бути набутий іншими способами. При цьому вичерпного переліку таких способів не існує, і вирішальну роль у набутті контролю можуть відігравати виключно економічні відносини.

Аналогічні норми також передбачені європейським законодавством – див. пункти 16 та 20 Консолідованого повідомлення Комісії про юрисдикцію (Commission Consolidated Jurisdictional Notice)³.

- (67) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
- (68) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
- (69) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
- (70) Отже, сукупність описаних вище фактичних обставин дозволяє стверджувати, що Міноборони, [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом], набуло контроль над ПАТ «Укрнафта», [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом].
- (71) Водночас листом від 11.12.2023 № 01-1112-2023юр (зареєстрованим у Комітеті 11.12.2023 за № 8-01/14650) уповноважений представник ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» повідомив, що 27.10.2023 проведені позачергові загальні збори акціонерів ПАТ «Укрнафта» та надав копію протоколу проведення позачергових загальних зборів ПАТ «Укрнафта» № 4 від 27.10.2023.
- (72) Відповідно до зазначеного протоколу позачергових загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрнафта» встановлено, що усі питання, визначені порядком денним протоколу, були прийняті одностайно НАК «Нафтогаз України» та Міноборони.
- (73) [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом]:
- (74) Тобто 27.10.2023 на позачергових загальних зборах акціонерів ПАТ «Укрнафта» АТ НАК «Нафтогаз України» [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом] реалізувало право контролю разом Міноборони над ПАТ «Укрнафта».

5. ЩОДО ВПЛИВУ ЗАЯВЛЕНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ НА ТОВАРНІ РИНКИ УКРАЇНИ

- (75) Задіяними товарними ринками в рамках розгляду концентрації є ринки, на яких здійснюють діяльність Об'єкти набуття в управління (Група «GLUSCO») та Група «Нафтогаз».
- (76) На момент складання подання з попередніми висновками у справі Комітету не було відомо про проведення позачергових загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрнафта» 27.10.2023, тому, оцінюючи вплив концентрації на задіяні товарні ринки та описуючи

³ Європейське законодавство також містить положення, де наголос ставиться «на можливості здійснення вирішального впливу на суб'єкт господарювання» – див. пункти 55, 179 та 180 Консолідованого повідомлення Комісії про юрисдикцію (Commission Consolidated Jurisdictional Notice), а саме: «(55) Одноосібний контроль може бути набутий на юридичній основі або на фактичній основі. (Оригінал: «Sole control can be acquired on a de jure and/or de facto basis»). (179) [...] Однак, порогові значення також досягаються, якщо відповідний суб'єкт господарювання фактично має повноваження здійснювати більше половини прав голосу на зборах акціонерів або повноваження призначати більше половини членів ради директорів в інших суб'єктах господарювання. (Оригінал: «However, the thresholds are also met if the undertaking concerned de facto has the power to exercise more than half of the voting rights in the shareholders' assembly or the power to appoint more than half of the board members in other undertakings»). (180) [...] Однак, «право на управління» може також впливати з володіння правами голосу (окремо або в поєднанні з контрактними домовленостями, такими як акціонерна угода), які дозволяють на стабільній, юридичній основі визначати стратегічну поведінку суб'єкта господарювання. (Оригінал: «However, the 'right to manage' may also result from the holding of voting rights (alone or in combination with contractual arrangements, such as a shareholders' agreement) which enable, on a stable, de jure basis, to determine the strategic behaviour of an undertaking»)).

розміри часток учасників концентрації на відповідних товарних ринках, Комітет не враховував у кожній із часток Групи «Нафтогаз» частку ПАТ «Укрнафта», оскільки з листопада 2022 року до проведення зазначених позачергових зборів ПАТ «Укрнафта» 27.10.2023 АТ НАК «Нафтогаз України» не мало вирішального впливу на господарську діяльність ПАТ «Укрнафта».

- (77) З урахуванням обставин у вигляді проведення 27.10.2023 позачергових загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрнафта» вбачається наявність здійснення спільного контролю над ПАТ «Укрнафта» з боку НАК «Нафтогаз України» та Міноборони, що підтверджується характером прийнятих рішень на зазначених позачергових загальних зборах, тому Комітет оцінює вплив концентрації на задіяні товарні ринки з урахуванням у кожній із часток Групи «Нафтогаз» частки ПАТ «Укрнафта».
- (78) За інформацією заявників, сукупна частка Групи «Нафтогаз» та Об'єктів набуття в управління на:
- (79) загальнодержавному ринку оптової реалізації високооктанових бензинів за підсумками 2020, 2021 та 2022 років становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (80) загальнодержавному ринку оптової реалізації дизельного пального за підсумками 2020, 2021 та 2022 років становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (81) загальнодержавному ринку оптової реалізації скрапленого вуглеводневого газу за підсумками 2020, 2021 та 2022 років становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (82) регіональних ринках роздрібної реалізації високооктанових бензинів, дизельного пального та скрапленого вуглеводневого газу:
- зокрема, Об'єкти набуття в управління у 2020–2022 роках здійснювали діяльність із роздрібної реалізації високооктанових бензинів, дизельного пального та скрапленого вуглеводневого газу в територіальних межах м. Київ, Київської, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Полтавської, Харківської, Львівської, Миколаївської та Херсонської областей;
 - сукупна частка учасників концентрації на ринках роздрібної реалізації високооктанових бензинів, дизельного пального та скрапленого вуглеводневого газу за підсумками 2020, 2021 та 2022 років у зазначених вище територіальних межах становить:
 - на ринках роздрібної реалізації високооктанових бензинів – [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 - на ринках роздрібної реалізації дизельного пального – [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
 - на ринках роздрібної реалізації скрапленого вуглеводневого газу – [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
- (83) регіональних ринках зберігання високооктанових бензинів та дизельного пального:
Об'єкти набуття в управління у 2020–2022 роках здійснювали діяльність зі зберігання високооктанових бензинів та дизельного пального в територіальних межах Київської, Херсонської та Дніпропетровської областей;
частка Об'єктів набуття в управління на ринках зберігання високооктанових бензинів та дизельного пального за підсумками 2020, 2021 та 2022 років у зазначених вище територіальних межах становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];

Група «Нафтогаз» та ПАТ «Укрнафта» не здійснювали господарської діяльності зі зберігання високооктанових бензинів та дизельного пального в зазначених вище територіальних межах;

- (84) регіональних ринках надання в оренду власного нерухомого майна (АЗК):
Об'єкти набуття в управління у 2020–2022 роках здійснювали діяльність із надання в оренду власного нерухомого майна (АЗК) у територіальних межах м. Київ, Київської, Волинської, Дніпропетровської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Харківської та Херсонської областей;
частка Об'єктів набуття в управління на ринках надання в оренду власного нерухомого майна (АЗК) за підсумками 2020, 2021 та 2022 років у зазначених вище територіальних межах становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом];
Група «Нафтогаз» та ПАТ «Укрнафта» не здійснювали господарської діяльності з надання в оренду власного нерухомого майна (АЗК) у зазначених територіальних межах.
- (85) Враховуючи наведене вище, концентрація у вигляді одержання ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» в управління часток у статутному капіталі ТОВ «Каскад-Агросервіс», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, не призвела до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на товарних ринках України.

6. ЗАУВАЖЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ТРЕТЬОЇ ОСОБИ НА ПОПЕРЕДНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (86) На подання з попередніми висновками у справі № 128-26.13/64-23 уповноважений представник ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» листом від 11.12.2023 № 01-1112-2023юр (зареєстрованим у Комітеті 11.12.2023 за № 8-01/14650) надав свої пояснення та зауваження.
- (87) Відповідач погоджується з фактом вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і просить застосувати до нього мінімально можливі штрафні санкції.
- (88) Водночас Відповідач зауважує, зокрема, що інформація щодо відносин контролю між ПАТ «Укрнафта» з Групою «Нафтогаз» не є обґрунтованою належним чином, а отже, під час оцінювання впливу концентрації на задіяні товарні ринки повинні бути враховані ринкові частки ПАТ «Укрнафта».
- (89) Враховуючи інформацію, надану Відповідачем щодо відносин контролю Групи «Нафтогаз» та ПАТ «Укрнафта», зокрема, щодо проведення 27.10.2023 позачергових загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрнафта», Комітет врахував ринкові частки ПАТ «Укрнафта» під час оцінювання впливу концентрацій на товарні ринки.
- (90) Зауваження Відповідача щодо відносин контролю між ПАТ «Укрнафта» з Групою «Нафтогаз» та врахування інформації щодо ринкових часток ПАТ «Укрнафта» під час оцінювання впливу концентрації на товарні ринки Комітет взяв до уваги, разом із тим зазначене не спростовує та не має впливу на остаточні висновки Комітету.
- (91) На витяг із подання з попередніми висновками у справі № 128-26.13/64-23 уповноважений представник Третьої особи листом від 13.12.2023 № 20231213/1 (зареєстрованим у Комітеті 13.12.2023 за № 8-01/14726) надав свої пояснення та зауваження.
- (92) Третя особа погоджується з тим, що ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції та підтримує накладення на ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» штрафу відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції.

- (93) Разом із цим Третя особа вважає, що відсутні підстави для надання дозволу ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» на набуття контролю над Об'єктами набуття контролю, враховуючи, що передання часток у статутних капіталах товариств і підприємств Групи «GLUSCO» в управління є незаконним та свідчить про експропріацію активів іноземного інвестора в Україні.

Щодо наведеного зауваження Комітет зазначає таке.

- (94) Відповідно до частини першої статті 25 Закону Антимонопольний комітет України чи адміністративна колегія Антимонопольного комітету України надають дозвіл на концентрацію у разі, якщо вона не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині.
- (95) Слід зазначити, що рішення Комітету про надання дозволу на концентрацію приймається в розрізі оцінки впливу заявлених дій на стан конкуренції на товарних ринках України та не призводить до виникнення чи позбавлення права власності.

7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (96) Отже, доказами, зібраними у Справі, доведено, а поясненнями Відповідача та Третьої особи не спростовано висновок Комітету про те, що ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» вчинило порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управління часток у статутному капіталі ТОВ «Каскад-Агросервіс», без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, наявність якого необхідна.
- (97) Заявлена концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на товарних ринках України.
- (98) Відповідно до абзацу третього частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передує року, в якому накладається штраф.
- (99) За інформацією ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг», дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік товариства становить [інформація визначена, як інформація з обмеженим доступом] грн.
- (100) Водночас до здійснення заявленої в Повторній Заяві концентрації ТОВ «Нафтогаз Ойл Трейдинг» та АРМА 03 червня 2022 року до Комітету подали Первинну заяву.
- (101) Відповідно до пункту 40 Рекомендаційних роз'яснень № 1-рр заява та додані до неї документи мають бути подані до органів Комітету щонайменше за 15 календарних днів до моменту вчинення, зокрема, концентрації, що визначається відповідно до пункту 2 розділу XIV Положення про концентрацію.
- (102) Відповідно до підпункту 1 пункту 73 Рекомендаційних роз'яснень № 1-рр у разі здійснення суб'єктами господарювання концентрації без отримання відповідного дозволу органів Комітету, якщо наявність такого дозволу необхідна, при цьому заяву про надання такого дозволу подано до Комітету відповідно до вимог, викладених вище у цих рекомендаційних роз'ясненнях, і така концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині та не є забороненою відповідно до Закону України «Про санкції», штраф визначається в розмірі, що не перевищує 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(103) Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» № 3295 від 09.08.2023 справи про узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання, справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 25, 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Нафтогаз Ойл Трейдинг» («Інформація, доступ до якої обмежено») вчинило порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації шляхом одержання в управління часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Каскад-Агросервіс» («Інформація, доступ до якої обмежено»), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства, без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, наявність якого необхідна.

2. За порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Нафтогаз Ойл Трейдинг» («Інформація, доступ до якої обмежено») штраф у розмірі 50 000 (п'ятдесят тисяч) гривень.

3. Надати дозвіл товариству з обмеженою відповідальністю «Нафтогаз Ойл Трейдинг» («Інформація, доступ до якої обмежено») на набуття контролю над товариством з обмеженою відповідальністю «Каскад-Агросервіс» («Інформація, доступ до якої обмежено») шляхом одержання в управління часток у статутному капіталі, що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» документи, що підтверджують сплату штрафу, необхідно надіслати до Антимонопольного комітету України протягом п'яти днів з дня сплати штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО